

Indhold

Forord af Asii Chemnitz Narup	8
Forfatterens indledning	10
Vi er alle forskellige	12
Kærlighed	13
Rikki, 48 år	14
Registreret partnerskab	25
Kirkens reaktioner	27
Kirkelig velsignelse	28
Modstand	30
Reaktioner i Landstinget og medierne	30
Tom Semionsen	33
Kaj, 37 år	34
Tommi, 46 år	39
Det er ikke en sygdom	46
Snæversyn	46
Tro på dig selv	48
Åbenhed	49
Titsiaat, 25 år	50
Jukku, 43 år	60

Kirkelige vielser	67
Ret til kirkelig vielse	67
Stadig et stykke vej	72
Kirkelige vielser anerkendt i Danmark	73
Ægteparret Bia, 49 år, og Aqqalu, 52 år	75
Ret til kunstig befrugtning	80
Ret til adoption	81
Nina og Paneeraq, begge 44 år	82
Nina Storcks fortælling	89
Der er andre som mig	90
Gay pride	90
Erik, 36 år	98
Foreningen Qaamaneq	111
Mod lysere tider	115
Berti, 26 år	115
Forfatterens efterskrift	120
Kilder	122

Forord

En hyldest til kærligheden i al sin mangfoldighed

Jeg ved, at Hjalmar Dahls bog har været undervejs i længere tid. Jeg har glædet mig til den og ved, den er en savnet bog, ventet med længsel.

Den er en rejse gennem tid og udi holdninger, tanker og kampe om homoseksualitet – rejsen foregår primært i vores eget land med korte afstikkere til andre lande. Tak for denne kobling, som bekræfter, at homoseksuelles rettigheder og kampen for disse også er global.

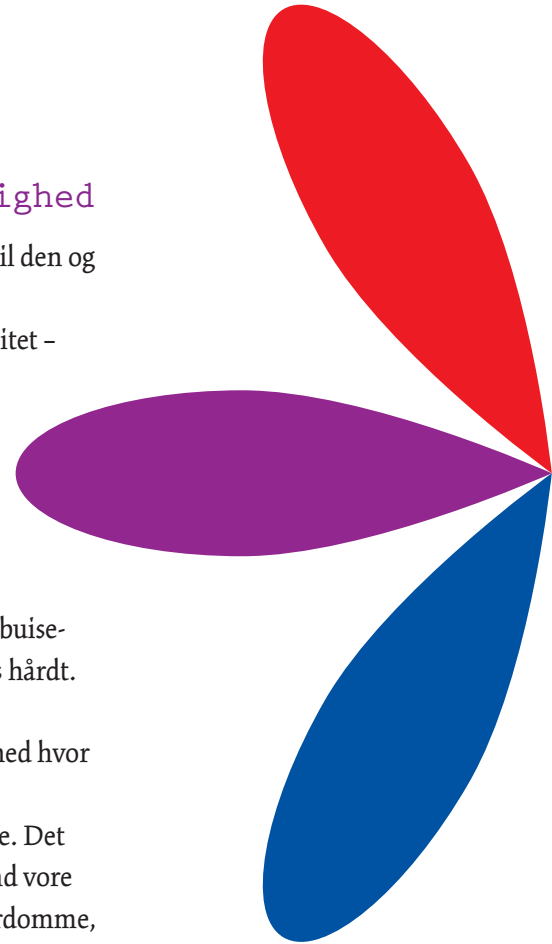
Det er en stærk bog, hvor ærlighed er den røde tråd. Hudløs ærlighed, også om de synspunkter og erfaringer fra det virkelige liv, som gør ondt, skræmmer og bevæger.

Der er stadig mange steder i verden, også herhjemme, hvor homoseksualitet er tabuiseret, bliver nedgjort, betragtet som en sygdom, der skal kureres, er ulovligt og straffes hårdt.

Derfor er denne bog så vedkommende.

For mig er den en hyldest til kærligheden i al sin mangfoldighed. En mangfoldighed hvor kærligheden mellem mennesker er uafhængig af køn, alder, religion og kulturer.

I Grønland og i verden er der mange måder at leve sit liv på. Bogen beskriver dette. Det giver os nye perspektiver på livet, vi får indsigt i værdier, der kan være anderledes end vore egne, og vores verden åbner sig. Viden kombineret med anerkendelse nedbryder fordomme, gør os rigere som mennesker og skaber samhørighed og fællesskab.

Alle mennesker har ret til kærlighed. At leve som homoseksuel er og har ikke altid været let. Derfor er det vigtigt at fortælle åbent og respektfuldt om emnet. Det er vejen til at skabe indsigt, nedbryde tabuer, uvidenhed og had. Det kræver mod.

Dette mod viser forfatteren. Modet til at være anderledes i en heteroseksuel verden – ja, dette mod har også bogens personer, der har fortalt en del af deres personlige historie. Tak til alle jer – I er alle vigtige brikker til at skabe plads, forståelse og respekt for, at det er en selvfølgelig ret og muligt at leve som homoseksuel i dagens Grønland. Med denne bog vil I gøre Grønland til et endnu bedre sted at leve. Det er mit håb, at udbredelsen af bogen vil medvirke til, at homoseksuelle i mindre samfund også kan leve integreret og trygt.

Når dette er sagt, mener jeg også, at det er vigtigt at huske forfatterens internationale perspektiv, som minder os om, at vi er en del af verdenssamfundet, og minder os om vore universelle menneskerettigheder, som hele FN pagten hviler på: Alle mennesker har lige værd, er lige værdige og har ret til at beskytte deres personlige integritet. Lad os hjælpe hinanden med hver dag at sikre, at menneskerettighederne bliver respekteret og overholdt.

Rigtig god læsning.

Asii Chemnitz Narup, borgmester, Kommuneqarfiq Sermersooq

Forfatterens indledning

Denne bog er skrevet i overbevisning om, at vi hidtil har manglet dokumentation af forholdene for homoseksuelle i Grønland, og at bogen er nødvendig. Som mennesker er vi alle født forskellige. Netop på grund af vores forskellighed har vi alle både pligt til og ansvar for at udvise respekt for og solidaritet med hinanden. Som mennesker må vi være bevidste om den retning, vort liv kan tage, vi må lære af den vej, vi betræder, og vi må værdsætte det, der er værd at værdsætte.

Vi bærer alle kærligheden inde i os, og kærligheden fylder vort liv. Derfor må vi værne om kærlighedens forskellige udtryk, grænseløshed og skønhed. Jeg er af den overbevisning, at vi må anerkende, at der ved siden af den i samfundet almindeligt accepterede levemåde også eksisterer andre og anderledes former for seksuelt samliv og samkvem.

Bogens gengivelser af mediernes og andres beskrivelse af udviklingen af kampen for bøssers og lesbiskes rettigheder, den folkelige opinion, forslag fremsat i det parlamentariske arbejde og de forskellige debatindlæg, som omtales, giver alle udtryk for den udvikling, der har fundet sted iblandt os.

Der eksisterer i Grønland kun en meget begrænset offentligt tilgængelig skriftlig dokumentation om kærligheds- og parforhold blandt bøsser og lesbiske. Jeg har i bogen anvendt, hvad jeg har kunnet finde, og de forskellige meningstilkendegivelser, til tider barske, bringes uden at skele til, hvem der har udtalt dem. Jeg har brugt denne fremgangsmåde primært i de tilfælde, hvor sådanne tilkendegivelser allerede har været bragt offentligt.

Jeg har også tilføjet forskellige korte historier fra udlandet, eftersom det centrale emne i bogen er universelt.

Jeg vil gerne rette en tak fra hjertet til alle dem, der har støttet mig i udgivelsen af bogen, som har rådgivet mig og deltaget med deres bidrag. Specielt ønsker jeg at takke jer, der åbent og ærligt har fortalt jeres livshistorier. Bortset fra enkelte har alle fortalt deres historie under eget navn.

I har fortalt jeres historier, fordi I ønsker, at jeres medmennesker skal forstå, hvordan livet også kan være – I har fortalt jeres historie og vist jeres mod – I HAR FORTALT JERES HISTORIE, FORDI I LEVER!

Jeg er jer dybt taknemmelig.

Hjalmar Dahl

Vi er alle forskellige

Heldigvis er vi alle forskellige. Vi har alle hver vores måde at være på, vi har forskellige forventninger til vores seksuelle liv, og vi er forskellige i den måde, vi er sammen med andre mennesker på. Hvor ville det dog være frygteligt, hvis vi alle levede på samme måde! Vores seksualitet adskiller sig fra hinanden, og det samme gælder også vore liv og de ting, vi omgiver os med.

Sådan er det også for homoseksuelle. Når vi pludselig bliver forelskede, og forelskelsen bliver gengældt, føler vi os som i en lykkelig rus, men hvis det ikke sker, kan det have smertefulde konsekvenser, og det kan være svært at styre følelserne. Nogle bliver forelskede i en, der er ældre end dem selv, og andre i en, der er yngre end dem selv.

Resultaterne af års tavshed om vores måde at leve på og vore følelser har været dyrekøbte, og det kan ikke fortsætte på den måde. Vi må åbne os og tale rent ud om vore liv og vore tanker, om hvordan livet er, og hvordan det kan være. Hvis vi skal kunne leve sammen i fordragelighed og respekt for hinanden, må vi gøre en indsats for at nå ind til kernen af, hvordan vi gerne vil leve. Mange unge mennesker her i landet begår selvmord. For nogles vedkommende er det måske deres forvirring om kærlighed og seksualitet, der gør, at de bliver i tvivl om livets værd – så udpræget, at de nærmer sig tanken om at afbryde og slukke for deres liv. Måske er det sådan, at deres livshåb pludselig slukkes, inden de har haft mulighed for helt at forstå livet.

Det behøver ikke at være sådan. Allerede under opvæksten bør vi lære om kærlighedens mange facetter, og i skolen må disse spørgsmål også inkluderes. Naturligvis også hvad angår kærligheden til nogen af ens eget køn. Vi må alle udvikle tolerance og accept af mangfoldighed og lære, at livet ikke kun peger på én løsning. Fordi vi alle er forskellige, må vi fra barnsben lære, at det er OK, at vore liv er indrettet på forskellige måder. Vi må allerede da lære, hvor dejligt livet kan være, og samtidig hvor hårdt det også kan være.

Uanset hvem vi er, er det seksuelle samvær en pragtfuld, dejlig oplevelse, og det kan være vejen til et større gensidigt kendskab og kan måske i sidste ende føre til den ultimative lykke. Så er det

ligeGYldigt, om man er bøsse eller lesbisk eller lever i et heteroseksuelt forhold. Sådan er det, fordi vi alle er mennesker!

Kærlighed

En af de vigtigste følelser i vores liv er kærlighed. Vores kærlighed kan udtrykkes på forskellige måder og har flere aspekter. Kærligheden til vores børn, kærligheden til vores forældre, kærligheden til vores venner, kærligheden til vores land og ikke mindst den nærhed, der pludselig opstår gennem kærlighed til en anden mand eller kvinde, og som i bedste fald gengældes og resulterer i et kærlighedsforhold og et fælles samvær.

Alle mærker vi kærligheden, og den påvirker uvægerligt vores liv. Den kan være himmelsk skøn eller nederdrægtig frygtelig. For nogle kan det være svært, hvis deres kærlighed er anderledes, forbudt, uengældt eller umulig.

I kærligheden finder vi meningen med livet. Et liv uden kærlighed er intet værd. Også kristendommen anser kærlighed som det største – på lige fod med tro og håb.

En særlig form for kærlighed er den dybe kærlighed til en anden mand eller kvinde. Den vokser ud af forelskelsen og fører ønsket om seksuelt samvær med sig. Den kærlighed kan røre os dybt, og vi kan stræbe efter den, så vi glemmer alt andet omkring os. Seksuelt samvær handler ikke kun om at formere sig og føre arten videre; det er en basal fysisk drift, hvor man søger tilfredsstillelse. Hvis man samtidig har kærlighed til hinanden, og man i den seksuelle akt kan vise sine følelser overfor hinanden, kan det være meget mere end det.

I vores samfund er det normen og traditionen, at den form for kærlighed opstår mellem mand og kvinde. Man gifter sig og får børn – det er en del af det samfundsmønster, vi betragter som naturligt. De fleste mennesker verden over mener, at vores krop alene er bygget til denne form for kærlighed, men det er ikke sandt. I det gamle Grækenland var kærligheden mellem mænd den højeste og højest agtede kærlighed. I Utah er flerkoneri

lovligt. Hvad vi betragter som naturligt og normalt, er blot institutionaliserede traditioner – dem kan vi bryde med.

Desværre har disse traditioner været med til at undertrykke dem, som oplevede en kærlighed, der var udenfor normen. Mænd, som forelsker sig i mænd, kvinder, som forelsker sig i kvinder, og de, som forelsker sig i begge køn, har været diskrimineret, fængslet, forfulgt, sygeliggjort og har som konsekvens været nødt til at skjule sig, og de har ikke kunnet stå ved, hvem de var. Det skal vi lave om på. Nogle lande har heldigvis taget de nødvendige politiske skridt og åbnet op for registreret partnerskab såvel som kirkelige vielser. Andre lande er mere forbeholdne. Men der er ikke noget at være forbeholden overfor – kærlighedens veje er uransagelige. Kærligheden til en af samme køn er lige så legitim som til en af modsatte køn. Den skal vi værne om, for kærlighed er det største af alt.

Rikki, 48 år

Jeg er født i bygden Oqaatsut i nærheden af Ilulissat og tilbragte min barndom der, indtil jeg var syv år. Vi er to søskende fra vores forældre, men vi har to plejesøskende og er derfor fire i alt. Vi havde en dejlig barndom, og det er en rigtig god ting at have været barn i en bygd. Jeg er min fars eneste datter, så jeg var nok meget forkælet i min opvækst.

Vi har haft en skøn og meget rolig opvækst. Min far levede af fangst og fiskeri, og min mor var hjemmegående, men arbejdede på rejefabrikken indimellem. I skolen blev vi undervist af en kateket. Vores skole blev også anvendt som kirke. Udover kateketen havde vi en dansk lærer. Jeg havde forskellige venner dengang, men der var specielt én, som stod mig nær: min farbrors plejesøn. Vi var næsten uadskillelige, og vi legede altid sammen. Men bygden var ikke så stor, så når der var børn, der legede inde i selve bygden, var vi der alle sammen.

Min far byggede en slæde til mig, da jeg var lille, og vi legede altid med den. Vi brugte Andariarsi, altså ham min lille ven, som hund indimellem. Vi fandt også på at stå på ski med træ fra trætønder, hvilket var rigtig sjovt. Om foråret sprang vi rundt på isflagerne, og jeg faldt næsten altid i havet. Måske var det en slags sygdom, jeg havde – at falde i havet. Jeg ville altid være modig, og jeg var ikke bange for vandet. Jeg er taknemmelig over, at jeg aldrig kom noget til.

Senere flyttede vi til Qasigiannguit, da min far indhandlede rejer, og Qasigiannguit havde store rejeforekomster. Min mor arbejdede på fabrikken, og min far fiskede rejer. Men de havde svært ved at vænne sig til at bo i Qasigiannguit, så allerede året efter flyttede vi til Ilulissat, og der blev vi boende.

Nye følelser

Da jeg blev 16-17 år, begyndte jeg at mærke nye følelser inden i mig. Det var, som om jeg begyndte at se anderledes både på drenge og piger. Jeg kunne f.eks. mærke, at jeg nærede varme følelser overfor nogle bestemte. Jeg tror egentlig ikke, at jeg blev rigtig forelsket, men det var, som om den første lille forelskelse spirede frem. Når jeg var gået i seng, kunne jeg ligge og blive forvirret over, at mine tanker kørte rundt. Mine følelser var større for piger end for drenge. Det var her, at jeg så småt begyndte at finde mig selv. Hvorfor var jeg begyndt at tænke på andre piger på den måde? Det var det, der var det første spørgsmål for mig, efterhånden som jeg mærkede mine følelser spire frem.

En mandlig kæreste

Jeg havde længe dette "hvorfor" i mig. F.eks. mødte jeg en fyr, som jeg blev stormende forelsket i. Jeg var kæreste med ham i lidt over to år. Men det mærkelige var, at jeg ikke fik orgasme, når vi var sammen. Selvfølgelig hyggede vi os og puttede med hinanden, men det undrede mig, at jeg ikke fik orgasme. Når jeg blev ophidset, tænkte jeg altid på andre piger, og jeg havde både svært ved at forstå det og var også meget forskrækket over det. Derfor kom jeg fortsat sammen

med drenge, selv om jeg allerede havde kunnet mærke, at jeg var til piger. Når jeg i dag ser tilbage på den tid, undrer jeg mig over, hvor meget jeg gjorde mig umage for, at ingen skulle lægge mærke til det. Jeg er stadig forbavset over, at jeg har kunnet gemme mig bag ham i over to år.

Min første kvindelige kærlighed

Mine veninder havde mandlige kærester, så jeg følte, at jeg også måtte have en dreng som kæreste. Jeg dyrkede en masse sport dengang og vandt næsten altid det, jeg deltog i. Derfor var jeg – uden at prale – meget populær hos drengene. Mens jeg endnu havde min kæreste, tog jeg til Danmark på skoleophold og mødte der en pige, som jeg blev særligt glad for. Her følte jeg noget, der var stærkt og rigtigt – min første ægte kærlighed til en anden pige – og det skulle vise sig at ændre mit liv. Da det skete, var jeg omkring 22 år.

Vi var omkring 150 grønlandske elever i Ikast på det tidspunkt. Det var dengang, elever på handels- og kontoruddannelserne blev sendt til Ikast. Der var også mange danskere på skolen. Vi var rigtig mange elever i alt, og når vi havde frikvarter, var der fyldt op rundt på gangene. På en eller anden måde mødtes vore blikke, hendes og mit, selv om vi var langt fra hinanden. Vi så på hinanden på en spændende og udfordrende måde. Jeg begyndte at blive ret interesseret i hende. Men det var virkelig svært, for det viste sig, at hun var kæreste med min allerbedste ven. Det var virkelig vanskeligt at komme til at mødes med hinanden, og det krævede mange hemmelige kroge. På det tidspunkt havde jeg endnu ikke været sammen med en anden pige.

Ham, jeg kom sammen med dengang, kom fra Maniitsoq og var midlertidigt taget hjem, mens jeg gik på skole i Ikast. Men han besøgte mig flere gange undervejs. Derfor måtte vi være meget, meget forsigtige, da pigen og jeg skulle mødes første gang. Vi var bange for, at nogen skulle opdage vores spirende kærlighedsforhold. Dengang var der et meget strengt syn på bøsser og lesbiske i samfundet, og folk følte generelt afsky over for homoseksuelle. Vi begyndte derfor at mødes på steder, hvor vi kunne være helt alene og skjule os.

En dag hvor mange var taget ind til byen for at feste, skyndte vi os i al hemmelighed tilbage til skolen for at være sammen for første gang. Da vi nåede frem, og jeg skulle til at lukke døren

efter mig, stak der pludselig en fod ind, så jeg ikke kunne lukke døren. Da jeg åbnede den, så jeg lige ind i øjnene på den anden piges kæreste, som havde fulgt efter os inde fra byen. Jeg blev så forskrækket, at jeg ikke kunne sige noget. Jeg kiggede bare på ham. Han spurgte sin kæreste, hvad hun lavede der, og sagde, at hun ikke måtte være der og bad hende komme med ham. Hun svarede nej, og at hun ikke ville forlade mig. Heldigvis skete der ikke mere. Han gik igen, og den aften havde vi sex for første gang.

En sjælden følelse

Det var en så dejlig oplevelse, at mit hjerte blev helt varmt. Det var fuldstændig, som om min krop for første gang vågnede helt op. Det, at jeg virkelig kunne vise mine følelser over for én, jeg kunne lide, var en meget speciel oplevelse. Det var jo første gang, jeg var sammen med en pige, og da jeg opdagede, at det følte mere ægte for mig, blev jeg ikke forbavset over det.

Nu kunne vi efter lang tids kiggen på hinanden endelig vise vores følelser, og det var en uforglemmelig oplevelse, som jeg stadig med glæde tænker tilbage på. Endelig mødte jeg én, som jeg for alvor kunne udleve disse dejlige følelser og kropslige behov med – det er svært at sætte ord på. Her var min nye kæreste, et menneske jeg holdt af. Alt ved hende var tiltrækkende, jeg elskede hver en fiber i hende.

Naturligvis var der også skår i glæden i begyndelsen af vores forhold, fordi kæresten til min nye kærlighed var en af mine venner. Efter han havde fundet ud af, hvad der foregik, så vi ikke hinanden i de følgende dage. Eftersom vi dyrkede sport sammen, og vi ikke kunne undgå at møde hinanden, opsøgte jeg ham efter 3-4 dages forløb for at fortælle ham, hvad der var sket. Jeg sagde til ham, at han stadig var min ven, og jeg undskyldte for det, der var sket. Men jeg fortalte ham også, at jeg havde stærke følelser for hende. Han sagde ikke så meget og brugte vel en dags tid på at tænke det igennem. Så kom han hen til mig og sagde, at han var ked af, hvad der var sket, men at han derudover ikke ville have noget med det at gøre. Han accepterede, at det var sådan, vi havde det, og tilgav mig. Jeg har stor respekt for ham, fordi han valgte at vise os respekt.

Tiden gik sin gang, og jeg mødtes jævnligt med pigen, jeg var blevet forelsket i. Det var ikke sådan, at vi var sammen eller så hinanden hver dag. Jeg havde ikke fortalt noget til min kæreste om det, der var sket, men jeg vidste, at han snart ville komme på besøg. Jeg vidste også, at det ville blive et problem, og jeg forberedte mig i god tid på, hvordan jeg skulle tackle det. Da han kom på besøg, sagde jeg til ham, at vi blev nødt til at snakke sammen. Jeg sagde til ham, at jeg elskede ham højt. Jeg havde stor respekt for ham, fordi han havde været rigtig sød og rar overfor mig igennem de sidste 2-3 år. Herefter sagde jeg til ham: "Kære, mine følelser for en pige er meget stærke lige nu. Jeg er forelsket i en pige. Vi må holde op med at komme sammen."

Utroligt nok forstod han, og han sagde til mig, at da jeg havde givet ham nogle dejlige år, ønskede han det bedste for mig. Han sagde også, at han ønskede, at vi skulle fortsætte som venner. Det har vi været lige siden. At blive forstået og blive støttet af sin kæreste, som man endda vil forlade, giver én en god følelse. Han gav endda udtryk for sit håb og ønske om, at jeg ville få et godt liv. Det virkede fuldstændig, som om alt var forudbestemt.

Et nyt liv

Da dagene med al den spænding var overstået, gik jeg en dejlig tid i møde sammen med min kæreste. Vi startede med at have vore skolekammerater som betroede. Vi kunne selvfølgelig ikke skjule det for dem, så vi lod dem bare gøre op med sig selv, hvordan de ville betragte os. Der gik ret lang tid, inden vi fortalte om vores forhold til vores familier. Måske ville vi også først selv se, om vi kunne fortsætte med at leve sammen og være sammen.

Det tog et godt stykke tid for os at åbne os for hinanden. Det var, som om de, der var mine nærmeste, alle havde betragtet det som noget, de måtte acceptere, og det gjorde de hurtigt, så det skabte ikke nogen problemer for os. Det var dog ikke sådan, at vi bare kunne opføre os, som vi ville, når vi var blandt andre. Vi kyssede ikke, og vi gik ikke hånd i hånd, når vi var sammen med andre. Når vi var i selskab med nogen, opførte vi os som gode veninder frem for kærester. Det tog derfor et godt stykke tid at åbne os overfor hinanden som kærester, men vi snakkede det igennem og overvandt på den måde de problemer, der måtte opstå.

Familien

Det varede som sagt nogen tid, før vi fortalte vores familier om vores forhold. Efter tiden i Ikast fortsatte jeg min uddannelse i Nuuk. En dag var jeg på besøg i Ilulissat og sad hos min mor, da hun pludselig sagde: "Nu skal du høre – der er et lesbisk par her i Ilulissat. Der er nogle kvinder her, der lever sammen som kærester." Jeg tøvede ikke et sekund. Det var, som om mit svar kom helt af sig selv, og jeg vendte mig mod hende og sagde: "Mor, jeg er også lesbisk."

Hun så ud til at blive meget forskrækket og sagde ikke noget i et halvt minuts tid – kiggede bare på mig. Jeg følte det som meget lang tid. Jeg var slet ikke parat til sådan at indrømme det, så det kom også bag på mig, da det pludselig skete. Jeg sad og blev lidt nervøs, men nu havde jeg jo sagt det, og jeg vidste, at min mor ville svare, så jeg ventede bare. Endelig vendte hun sig mod mig, så på mig og sagde så: "Mit kære barn, du skal bare bruge din kærlighed. Du er selv herre over, til hvem din kærlighed skal gå. Det vigtigste er, at du har én, du elsker."

Det var det, jeg gerne ville høre, så jeg blev meget lykkelig. Min mor tilføjede, at hun gerne ville have, at jeg også fortalte det til min far. Det tog dog lang tid, før jeg snakkede med min far om det.

Først da der var gået par år besluttede jeg, at jeg ikke længere ville have den hemmelighed overfor ham – han var trods alt den, der stod mig allernærmest. Vi stod udenfor i lufthavnen, efter jeg havde afleveret min bagage, og jeg sagde til ham: "Far, jeg må lige fortælle dig om min kæreste. Jeg lever sammen med en anden kvinde, og jeg elsker hende." Det er jo umuligt at narre nogen. Det viste sig da også, at min far længe havde vidst, at jeg dannede par med en kvinde, men han havde aldrig sagt noget. Så sagde han: "Du skal, ligesom din mor siger, selv vælge din kærlighed, og vi vil altid støtte dig."

Min fars ord varmede mig og gjorde mig lykkelig. Det var, som om livet blev meget lettere. Mine søskende, og min familie i øvrigt, accepterede mit liv, men med min stakkels kærestes familie var det noget helt andet. De ville desværre ikke acceptere det. Derfor var jeg endnu mere lykkelig for, at hele min familie straks udtrykte deres støtte og accept.

Kritik og skænderier

Da jeg fortsatte min uddannelse i Nuuk, flyttede min kæreste også til Nuuk og begyndte at studere der. Vi flyttede sammen her i Nuuk, men måtte vænne os til de nye forhold. Dengang var der ikke nogen, der snakkede om homoseksualitet, tværtimod var en del imod sådanne forhold. I den første lange tid måtte vi leve sammen i skjul for vore omgivelser. Indtil vi fik snakket om det og besluttede, at ingen skulle blande sig i, hvordan vi levede. Vi blev enige om at være åbne og ærlige om vores forhold overfor vores omgivelser.

Vore nærmeste venner vidste allerede, at vi levede sammen som par. Vi fortalte dem, at fra nu af ville vi stå åbent frem som par. Det gjorde vi så samtidig med, at vi tog os i agt for dem, der eventuelt ville råbte skældsord efter os, for simpelthen at prøve at undgå ubehagelige hændelser. Resultatet var generelt godt. Alligevel kunne det ikke helt undgås. Nogle af dem, der kritiserede os, var ret latterlige. Den mest almindelige kritik, vi oplevede, var noget i retning af 'fandens lebber'. Der var også nogen mænd, der kunne sige: "Lad være med at stjæle vores kvinder!" Det mest almindelige var "Din ækle lebbe!"

Vi oplevede mest, at de, der råbte skældsord efter os, havde fået sig en tår over tørsten. Jeg er ikke den, der bare holder min kæft, så når vi kom ud for sådan nogle typer, plejede jeg at give igen med samme mønt. Vi har også oplevet voldsomme skænderier og ovenikøbet tilfælde af slagsmål og vold. Mænd udtrykker deres afsky i større grad overfor lesbiske par, end de gør overfor bøssepar, men der er også folk, der afskyr alt, der har med homoer at gøre.

Jeg oplevede desværre at blive overfaldet af nogle mænd, der ikke ville acceptere mig, som den jeg var. Jeg blev slået voldsomt i ansigtet, og jeg mistede endda nogle af mine tænder. De overfaldt mig, udelukkende fordi jeg var lesbisk. Jeg husker de sidste ord, som voldsomændene råbte: "Lad os smadre hendes ansigt!"

Det var, som om de ville smadre mit ansigt for at få mig til at holde op med at være lesbisk. Jeg mistede bevidstheden, men blev heldigvis fundet af en taxachauffør, som var så sød at køre mig hjem. Denne voldsomme hændelse skete i Nuuk. Jeg tror, at de var tæt på at gøre det af med mig – de slog mig jo til blods, og jeg besvimeede til sidst. Det gjorde et stærkt indtryk på mig, og jeg blev også bange for at tage ind til byen. Jeg var ikke i stand til at tage nogen steder,

hvor der kom andre mennesker – jeg blev simpelthen bange for det. Jeg begyndte at få angstanfald. Når jeg bliver angst, tænker jeg: "Uuh, hvis de kunne gøre det mod mig, så kan ham derovre også gøre det."

Overfaldet satte en brat dæmper på alt det, vi ville stå for ved at være åbne om vores parforhold. Herefter måtte vi begynde at tænke på at beskytte hinanden bedre. Den grimme hændelse begrænsede vores liv, hvilket var en sørgelig konsekvens.

Livet går videre - heldigvis

Vi snakker jævnligt sammen og revurderer vores parforhold for at finde ud af, hvordan vi skal fortsætte. Det virker, som om vi er kommet tættere på hinanden, og at vi sætter pris på hinanden. Vi er endnu mere forhåbende på at beholde hinanden og ønsker derfor at passe bedre på hinanden. Selv om skældsordene bliver ved med at flyve rundt i luften, betyder de ingenting i dag. Tidligere gjorde det ondt at høre disse skældsord og den kritik, vi mødte, især når det skete et sted, hvor andre kunne høre, hvad der blev råbt. For mig er det vigtigste af alt at acceptere sig selv det. Hvis ikke man gør det, vil man aldrig kunne falde til ro og opnå fred. Accept af sig selv vil altid, altid være det allervigtigste. "Først når du har accepteret dig selv, vil du føle dig parat til at åbne dig for omverdenen! Hvis du ikke gør det, vil du mærke dine begrænsninger hver eneste dag, fordi du hele tiden må skjule dig!"

Nye skridt

Min kæreste færdiggjorde sin uddannelse, mens vi boede sammen første gang. Da jeg selv havde taget min grunduddannelse, besluttede jeg mig for at begynde på en højere uddannelse. Her fik jeg desværre tildelt en elevbolig, hvor der ikke var plads til to, og jeg kunne ikke bo sammen med min kæreste længere. Hun flyttede derfor hjem til sin hjemby. Efter ca. et halvt års tid, omkring jul, savnede vi hinanden mere og mere, så vi blev enige om, at vi måtte flytte sammen igen. Det var jo også det, der hele tiden havde været ideen. Så jeg afbrød min uddannelse og fik

i stedet et arbejde, hvor jeg fik en bolig stillet til rådighed. Og sådan begyndte vi at bo sammen igen.

Lige omkring den tid, altså i starten af 1990'erne, begyndte forståelsen for vores livsstil at vokse, også politisk. Man begyndte at diskutere indførelsen af registreret partnerskab, og det blev vedtaget af vores lovgivende forsamling. Vi har altid forsøgt at være meget opmærksomme på, at vores rettigheder forbedres og ikke mindst at opnå almindelig accept fra det omgivende samfund.

Vi diskuterede selvfølgelig de nye initiativer, der var i samfundet, og vi var åbne om vores holdning til disse spørgsmål, efter at vi var begyndt at bo i Nuuk. Formentlig derfor begyndte folk, som havde en lignende livsstil, at henvende sig til os. Sammen begyndte vi at diskutere vore rettigheder. Det drejede sig primært om lovgivningsmæssige muligheder, især i den periode, hvor man i Danmark gjorde det legitimt at indgå i et registreret partnerskab. Vi startede herefter kampen for at få åbnet op for den samme mulighed her i Grønland. Med det formål etablerede vi sammen med nogle andre foreningen Qaamaneq i Nuuk for at opnå bedre rettigheder for bøsser og lesbiske. Det var rigtig dejligt, og vi var naturligvis utroligt glade for, at det skete.

Vi ville have et bevis på vores forhold

Et registreret partnerskab ved kommunen er et bevis på, at man ønsker at fastholde og fortsætte sit parforhold. Denne nye mulighed for bøsser og lesbiske er der grund til at være glad for. I vores forhold har det dog ikke haft nogen betydning. Vi lever sammen i kærlighed, og vi har ikke haft behov for at ændre på vores forhold. Jeg har tidligere sagt, at jeg aldrig ville giftes, og derfor er det ikke noget, jeg som sådan har forestillet mig, skulle ske. Men da der nu var gået mange år, og fordi der var sket et og andet i vores liv, begyndte vi at tale om det.

Min kæreste var mere åben overfor et partnerskab, mens jeg havde meget sværere ved at forestille mig selv i et ægteskab. Min kæreste sagde, at hun havde overvejet det, ikke primært på grund af selve brylluppet, men på grund af de nye rettigheder, der nu gør sig gældende i Grønland. En dag spurgte hun mig pludselig: "Nu har vi levet sammen i så mange år, hvorfor bli-

ver vi ikke gift?" Jeg svarede: "Ja, vi må snakke om det. Hvis én af os pludselig skulle gå bort, eller hvis der skulle ske et eller andet, er det vigtigt, at vi har orden i tingene. Lad os undersøge mulighederne i ægteskabslovgivningen."

Dem undersøgte vi, og vi fandt ud af, at man er bedre stillet juridisk, hvis man er gift. Så én af dagene spurgte min kæreste mig pludselig: "Har du lyst til at gifte dig med mig?" Jeg blev meget overvældet og svarede hende derfor med et spørgsmål: "Ja?"

Jeg havde slet ikke regnet med at få stillet det spørgsmål og var ikke forberedt. Da hun spurgte, kom jeg et øjeblik i tvivl, om hun mente det for sjov, eller om hun var seriøs. Da jeg forstod, at hun mente det alvorligt, svarede jeg hende igen – nu uden den mindste tvivl: "Ja!"

Det var, som om det var noget, der var forudset til at ske. Først efter næsten 20 års samliv kom spørgsmålet om ægteskab op. Da hun spurgte mig, og jeg svarede ja, blev jeg meget stolt og meget glad. Det var, som om jeg fik den bedste gave, noget menneske kan få. "Min dejlige, lille kæreste elsker mig så højt, at hun vil giftes med mig. Hun giver mig tryghed. Hun bliver min for resten af livet." Sådanne tanker vældede op i mig, og en stigende følelse af tilfredshed ramte mig: "Se, dette er mit liv!"

Vi fortalte selvfølgelig til vore familier, at vi skulle giftes. Vi meddelte dem ganske enkelt, at det var det, vi ville. Heldigvis sagde min dejlige mor, at hun gerne ville være med, og hun kom så til Nuuk. Da vi også skulle have vidner til brylluppet, valgte vi vores bedste venner Rassi og Aagga. Da de havde sagt ja til at vidne, sagde Aagga pludselig til mig: "Rikke, hvorfor skal I giftes på rådhuset, hvorfor bliver I ikke gift hjemme hos jer selv? I har boet i jeres hjem i mange år, det ville være helt oplagt, at I blev gift her. I har jo så travlt begge to, så alle de ting, der skal ske, kan alligevel lige så godt foregå hjemme hos jer!"

Jeg syntes, at det var alle tiders idé, så jeg gik ned på rådhuset og spurgte. Det havde de ikke noget imod. Derfor kom borgmesteren hjem til os og viede os. Det var en meget dejlig og også speciel oplevelse – en lykkelig begivenhed. Før vores bryllup hørte jeg, at der var to bøssepar, der var blevet gift, men jeg tror, vi var det første lesbiske par. Grønlands Statistik havde dengang ikke tal på bøsser og lesbiske, der blev gift.

